

I. évfolyam

1. szám
1987. április

ÚRKALEIDOSZKÓP

Kedves Olvasó!

Örömmel tájékoztatjuk, hogy a MANT tagok ezentúl kézhez kapják - a programtervezethez mellékelve - az egyelőre még szerény kivitelű

ÚRKALEIDOSZKÓP-ot

is, amely a tagjaink által beküldött anyagokból áll össze.

Szeretnénk, ha ez a kiadvány is hozzájárulhatna ahhoz, hogy olvasóink mind színesebb képet kapjanak a világ asztronautikai életéről.

Munkánkat nagyban segítené, ha észrevételeiket, javaslataikat, a témához kapcsolódó pársoros hireiket, valamint a lap és az egyesület emblémájára vonatkozó ötleteiket eljuttatnák a szerkesztő címére:

Pressinform, 1014 Budapest,

Szentháromság u. 1-3.

Telefon: 751-890

Telex: 22-5319

Tóth János
szerkesztő

1987. február 11-én a californiai Vandenberg bázisról az amerikai légihaderő Titan-38 hordozórakétával felbocsátott egy katonai felderítő műholdat. Ez volt az év első amerikai rakétaindítása, a típusát nem közlik, valószínűleg KH-9 Super Samos-ról lehet szó, közelebbi adatok nem ismeretesek.

X

1987. február 26-án a Cape Canaveral-i bázisról Delta 3914 hordozórakétával sikeresen indították a GOES-H/8/ jelű meteorológiai műholdat. Ez 48 óra múlva került Egyenlítő feletti stacionárius pályára. Pozíciója a brazil partok felett lesz az Atlanti-óceáni hurrikánok figyelésére.

X

Az amerikai indítási terv 12-14 hordozórakéta startját irányozza elő 1987-re, ezen belül a Palapa B-3 távközlési műhold startját Cape Canaveralon március 19-re tűzték ki a 182. sz. Delta-3914 rakétával. A 181. sz. Deltával 1987. szeptemberében tervezik az SFI-2 műhold indítását, amely 7 féle kísérleti be-
rendezést visz a világűrbe.

X

Cape Canaveralon folytatják a Fleetsatcom-G/F-6/ és a -H/F-8/ műholdak előkészítését a startra. Mindkettőt Atlas-Centaur D2 rakéta visz pályára 1987. május, illetve szeptember folyamán.

X

A szovjet-szir közös űrrepülésre kijelölték a személyzeteket és a start idejét, mondta el V. Rjumin szovjet űrhajós nyugati szakértőknek.

A döntés szerint a Szojuz TM indítására 1987. július 22-én kerül sor.

A személyzetek:

Parancsnok: Alekszander Viktorenko, vagy
Anatolij Szlovjov

Fedélzeti mérnök: Alakszandr Alekszandrov, vagy
Viktor Szavinnih

Kutató űrhajós: Mohammed Fares, vagy
Munir Habib

/Spaceflight, 1987. jan-febr./

X

A szovjet-bolgár közös űrrepülés két bolgár jelöltjét is kiválasztották.
A jelöltek: Alekszander Alekszandrov /Georgi Ivanov egykori tartaléka/, és
Krazimir Sztojanov.

/Spaceflight, 1987. jan-febr./

X

1987. január 1-től február 28-ig 14 db Kozmosz-hold kerül pályára a Szovjet-
túnióban.

X

Az ISRO befejezte az új, második generációs indiai hordozórakéta - az ASLV -
fejlesztését. Az első indításra a tervek szerint márciusban kerül sor.
/E rövid hír készítésekor még nincs tudomásunk a kísérlet eredményeiről./

A pályára kerülő mesterséges hold is új típus. A SROSS-1 a régebbi Rohini hold-
dak továbbfejlesztésével született meg. A műszerpark egyrészt a gamma-sugárzás,
másrészt a hordozórakéta viselkedésének tanulmányozását teszi lehetővé.

/Nature, '87. jan./

X

Startra kész az új indiai távérzékelő hold is. Az IRS-1A jelű, 850 kg tömegű
holdat néhány hónap múlva a szovjet Glavkozmosz juttatja a világűrbe. Ez az
első olyan indiai gyártmányú és szovjet indítású mesterséges hold, melynek
felbocsátásáért India fizet.

/Nature, '87. jan./

X

Február 19-én 900 km magas napszinkron pályára állt a MOS-1 /Marine Observation Satellite-1/ japán tengeri megfigyelő hold. Az indítást a NASDA Tanegashima űrközpontjából N-II rakétával végezték. A műhold adatait a Hatojamában lévő központ veszi. A berendezés tömege körülbelül 740 kg, tervezett élettartama két év. Érdekes még, hogy a NASDA utoljára alkalmazta az N-II rakétát.

/MTI - NASDA MOS materials/

X

Az 1986. február 22-én a SPOT-1 francia távérzékelési holdat 833 km magas pályára juttató Ariane rakéta kiürült végfokozata 1986. november 13-án a pályán felrobbant. Több mint 200 db egyenként cm-nél nagyobb törmelék keletkezett, relatív sebességük elérheti a 100 m s^{-1} -et. A robbanást a fokozatban maradt H és O keveredése okozhatta. A törmelék 450 és 1350 km közötti pályán kering, hosszú ideig veszélyes törmelékgyűrűt alkotva. Ez elsősorban magára a SPOT holdra veszélyes, annak valószínűsége, hogy 1989 előtt valamelyik törmelékdarab a holdat eltalálja, 30 %-ra növekedett.

/Science et Avenir 86/12 A. Ducrocq/

X

Az amerikai NORAD szerint eddig 16800 objektumot juttattak a világűrbe. A NORAD csak a 8 cm-nél nagyobbakat követi, ezek száma jelenleg 6076. Ezek 72 %-a törmelék, vagyis szemét.

Az amerikai elektro-optikai követőhálózat további 40 000 kisebb űrobjektumot fedezett fel, de ezeket nem követik. Jelenleg a Föld körül keringő objektumok száma évente 3-400-zal gyarapodik.

/Spaceline 1986. október/

X

Áprilisban lesz...

25. éve. 1962. április 26-án indult az első nemzetközi építésű hold. Az Ariel-1, melyet brit és amerikai szakemberek építettek a kozmikus sugárzásokról gyűjtött információkat.
20. éve. 1967. április 5-13. között tartott tudományos ülészak eredményeként megalakult az Interkozmosz szervezet kilenc alapító országgal.
1967. április 23-24-én hajtotta végre V.M. Komarov a Szojuz-1 űrhajóval az új szovjet űreszköz berepülését. Műszaki hiba miatt Komarov a visszatérés során életét veszítette.
15. éve. 1972. április 16-án indult az Apolló-16 űrhajó fedélzetén J.W.Young és T.K. Mattingly és C.M. Duke asztronautákkal. Young és Duke három holdsetát hajtott végre, melyek össz időtartama kb. 20 óra volt. A holdautóval mintegy 27 km-t tettek meg.
5. éve. 1982. április 10-én egy amerikai Delta 3910-es rakéta geostacionárius pályára állította az első kombinált távközlési és meteorológiai holdat, az indiai Insat-1A-t.
1982. április 19-én egy Proton hordozórakéta sikeresen pályára állította a Szaljut-7 űrállomást.
- A Szaljut-6-hoz képest modernizált űrállomáson dolgozott többek között az első szovjet - francia és szovjet - indiai legénység.